

ABONAMENTUL

Un an . . . 40 Lei
 1/2 an . . . 20 Lei
 1/4 an . . . 10 Lei
 Un nr. . . 50 bani

Unirea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
 odată Lei 1.50 a două
 și a treia oară Lei 1.—

Manuscrise sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII” Blaj.

Apare Sâmbăta în fiecare săptămână.

Tudor Vladimirescu.

— O sută ani dela moartea sa. —

Zilele aceste se împlinesc 100 ani dela moartea eroului național Tudor Vladimirescu, conducătorul revoluției naționale dela 1821.

S'a decis să se dea acestor serbări — spune dl prof. univ. Sim. Mândrescu — toată strălucirea și tot fastul ce se cuvine unor serbări, cari se dau în amintirea eroului național, care cu jertfa vieții sale a pus capăt domniei fanariote în Principate și a aruncat cea dintâi sămânță rodnică pentru toți fiii țării, care a încolțit sămânța democrației sănătoase de azi.

Băiat de țăran din satul Vladimir, județul Gorjului, nu fără știință de carte, dar cu adânci cunoștințe a mizeriei poporului român din vremea sa, a pornit revoluția la 21 Ianuarie 1821 în Oltenia, a intrat la 16 Martie în București, a fost Domn două luni, a părăsit Bucureștii la 16 Maiu și la scurtă vreme după aceea a fost asasinat mișelește de Fanarioți în Târgoviște — în primăvara lui 1921.

Scurtă poveste, însă cu atât mai bogată în urmări!

Fanarioții l'au răpus pe Tudor, din sămânța aruncată de el însă au răsărit Domnii pământeni. Acești Domni pământeni au făcut posibilă Unirea dela 1859, după care în mod firesc a urmat independența, regatul și războiul pentru unitatea noastră națională ca și însași înfăptuirea acestei unități.

Tot astfel mișcarea pornită de Tudor este temelia a tot ce s'a făcut dela 1821 până astăzi pentru nașterea cea de-a doua a dreptății „pentru cei mulți”, cum se exprimă Tudor într'o proclamație a sa. Această mișcare, fructificată și întărită de ideile generoase aduse din Franța a produs în Principate anul 1848 și tot pe ea o găsim la baza votului obștesc și împărțirea pământului la țăranii din zilele noastre.

Se va înțelege ușor, că serbătorirea unui astfel de Domn, a Domnului Tudor, este o chestie de mândrie națională.

Acest centenar va fi un ales prilej pentru cinstirea memoriei eroului, care s'a inseris cu litere neperitoare în sufletele și inimile noastre românești.

Concordatul.

Chestia cu concordatul să discută mult în ziaristică. Scriu chemași și nechemăși. Puțini pricep însă lucrul așa precum să prezintă.

Biserica catolică, are unica organizare în lume. oare nu o poți afla la nici o societate umană de pe rotogolul pământului. Ea este într'u adevăr *una peste tot pământul* și cuprinde în sinul său popoarele cele mai luminate. Are dogmele, sau articlii săi de credință, bine precizați. Canoane, sau legi într'o formă. Preoți culți, cari servesc la fel în tot locul și apoi peste toate *simbolul unității*, capul lor văzut, locoșinătorul Dnii Hristos pe pământ.

Membrii ei, una cred, una simțesc și capul lor este venerat o adevărată pietate!

Când biserica aceasta este nedreptățită într'o țară, în toți catolici fac resenz mare și mai curând ori mai târziu caută să i-se de satisfacție. Să ne aducem aminte de lupta bisericei catolice, cu puternicul imperiu german de pe timpuri. În fine tot vaticanul a eșit învingător, căci apasă mult în cumpână o așa mare putere spirituală și morală cum e biserica catolică!

Nota unității lipsește la toate societățile din lume. Lipsește și bisericei ortodoxe. Ne convingem despre aceasta din lupta, ce să poartă pentru unificarea bisericei din România mare.

Fiecare țărișoară unită politicește, nu vrea să lase din obiceiurile și statutele sale particulare, pentru aceea unificarea înaintază foarte cu greu. Să fie și ea organizată, ca biserica catolică n'ar fi nici o greutate. Deaci zicala „grecii sine lege vagantur”.

E un lucru tare paradox și neînțeles, cum susțin unii o temă falsă într'a cari și Domnii profesori dela facultatea teologică din Cernăuți, cari vorbesc în tonul femeilor ortodoxe din țară, în chestia aceasta delicată. Căci întreb: Cu ce drept să poate opri biserica catolică, să-și înființeze episcopii, metropoli și orduri călugărești în România întregită; să-și facă școli înalte pentru creșterea clerului său în țară câte-i trebuiesc, atunci, când stă principiul de libertate și egală îngreptățire pentru orice confesiune?

Dacă reformatul, luteranul, evreul, unitarul și ortodoxul să poate organiza liber, după pofta inimei sale, își poate sistemiza episcopii, profesori și preoți, cum îi place, între marginile constituției și sub auspiciile guvernului, pentru ce nu o poate face aceasta și biserica catolică?

Și fiindcă capul ei este afară din țară și capul acesta este „papa” alor 300 de milioane de creștini, pentru ce să se agite lumea, ca acest cap, să fie conziderat de simplu episcop al Romei și nu de cea ce este, capul lumii catolice?

E mai bine, ca cu acest cap, să se facă o bună înțelegere și să i-se de posibilitatea, ca în conțelegere cu guvernul țării să-și pună atâta episcopi și mitropoliți, câți are lipsă. Să aibă universitate pentru clerul lui în capitala

țării, unde să crească clerul tiner în spirit românesc și cu sentimente românești și să nu fie silit a trimite tinerii la Viena ori la Pesta și deacolo să vină în țară infectați de toate învățăturile dușmanilor noștri seculari!

Să nu ne temem de proselitism. În biserica catolică fiecare națiune și popor să poate valida după aplicarea și firea sa.

Acolo îi biserica unită. Fii ei, dacă nu sunt mai buni români, decât frații din biserica ortodoxă, ca și aceștia sunt de bună seamă. Asta o vede orișicine.

Imprejurarea, că ungerii au voit să rumpă frontul lor cu ajutorul bisericii — nu-i argument, căci acel lucru au voit ei să-l facă și cu ajutorul bisericii ortodoxe — dar nu le-a succes, nici una, nici alta, ci toată acțiunea lor s'a dus dorului dimpreună cu acest popor neastâmpărat!

Clerul, femeile și profesorii ortodoxi, dacă cred, că bisericii ortodoxe îi sună cuvintele mântuitorului „*Iată eu cu voi sunt până la capetul veacului*” și că „*porțile iadului nu o vor învinge pe ea*” (adecă biserica), nu au pentru ce se teme de Concordat, ci să fie numai apostoli adevărați ai ortodoxismului și „*episcopul Romei*” nu le va putea strica nimic! Din contra vor putea învăța cum trebuie învățate „*toate popoarele*” după porunca Domnului Hristos.

Teaca, Martie 1921.

V. Podoabă,
 protopop.

Achitarea bonurilor de 40 la sută.

Rapoartele sosite la resortul de finanțe cu privire la mersul chitanțelor de 40 la sută arată, că la sate operațiunile acestea sunt pe isprăvite, în cele mai multe părți s'au și isprăvit. Achitarea s'a făcut în perfectă ordine, fără au se fi ivit neînțelegeri. Țăranii au plătit toate dările. Toți manifestă mulțumirea, că li s'a achitat în stârșit valoarea coroanelor, care a însemnat micul lor avut, dar sunt neliniștiți din cauza întârzierii care se pune pentru a li-se distribui pământul fagăduit.

* * *

În schimb la orașe achitarea merge încet din cauza, că deținătorii bonurilor nu se grăbesc să se prezinte la plată.

Explicația acestui fapt constă în aceea, că cei mai mulți și-au amanetat bonurilor lor pela diferite bănci. Cu toate că au fost dispozițiuni contrare, cari nu permiteau negocierea bonurilor, nevoile oamenilor au fost mai tari.

Cum însă între dispozițiunile luate pentru achitarea celor 40 la sută se prevede, că plata nu se poate face decât în mână titularilor, cele arătate de noi mai sus au creat o situațiune specială, care fără îndoială nu poate să rămâe fără o deslegare.

De altfel dl Zaharia Munteanu secretarul general al resortului de finanțe care a plecat la București, va arăta ministrului respectiv această situațiune. Dsa va propune ca băncile să poată încasa asemenea bonuri în baza procuurelor date lor de titularii bonurilor.

Căsătoria Princiară

Donațiunile Regelui și ale Principesei Elisabeta.

M. Sa Regele și A. S. Principesa Elisabeta au adresat președintelui consiliului de miniștri câte-o scrisoare, în care aduc mulțumiri cetățenilor țării pentru numeroasele dovezi de dragoste și devotament arătate cu prilejul căsătoriilor princiare.

Din acest prilej M. Sa Regele dăruiește în numele Său și al Reginei o sumă de 300.000 lei spre a se împărți în 100 zestre de câte 3000 lei fetelor celor morți sub arme în războiul nostru național sau fetelor invalizilor de războiu din întreaga țară, care s'au căsătorit în decursul anului 1921 cu preferință în luna Februarie și cari vor dovedi, că sunt lipsite de mijloace.

De altă parte Principesa Elisabeta a depus la Fundațiunea Universitară Carol I. din București o sumă de 300.000 lei în rentă română, din veniturile căreia să se acorde cinci burse de câte 3000 lei anual la cinci studenți merituose și lipsite de mijloace și anume: câte una dela universitățile din București, Iași și Cluj, una pentru o studentă dela universitatea din Cernăuți și una pentru o elevă din școala sup. de fete din Chișineu.

Darul guvernului.

Dl general Averescu a oferit Principesei Elisabeta din partea guvernului, ca dar de nuntă un colier strălucit și o prea frumoasă cruce de gât bizantină, ambele în pietri de smarald.

Alte daruri.

Comitetul doamnelor române au oferit într-o lădiță de marcherie căptușită cu broderii orientale un inel de brilliant de 10 carate, o garnitură de samar dublată cu ermină etola și manșonul, un colan de dantelă de Pant d'Angleterre.

Din număroasele daruri făcute mai înșirăm următoarele:

Orașul Arad a adus cadou o trăsură cu doi armăsari.

Româncele din Alba-Iulia au prezentat o lădiță de abanos legată în argint și ornată cu scene reprezentând viața lui Mihai-Viteazul. În cofretă era depus un bulgăr de aur din minele dela Abrud.

Sindicatul ziaristilor din București a adus ca dar un cek de zece mii lei pentru orfanii de războiu.

Cu totul s'au prezentat vre-o 40 delegați din toate unghiurile țării, cari au adus daruri.

Căsătoria A. S. R. Principesa Elisabeta.

Capitala este în plină bucurie; străzile și casele sunt înpodobite cu steaguri; animația este de nedescris; zeci de mii de oameni așteaptă pe căsătoriți.

La ora 11 tânăra păreche intră în palatul regal; mulțimea striga ura! Căsătoria civilă s'a oficiat în prezența familiei regale, a guvernului, a casei regale, civile și militare. Ofițer al stărei civile a fost dl ministru Antonescu, martori primministru cu doamna. În momentul acela s'au tras clopotele tuturor bisericilor din Capitală.

La ora 11.30 corțeul regal însoțit de garda regală a plecat la mitropolie; muzicile cântau imnul românesc și grecesc.

Pe stradă, mulțimea a aruncat flori în strigăte de ura! La mitropolie așteaptă corpul diplomatic, atașaii militari, deputații, senatorii și înaltele autorități militare și civile.

La ora 12.30 s'a celebrat căsătoria religioasă de către mitropolitul primat ajutat de toți mitropoliții și înalții prelați bisericești.

În tot timpul în diferite străzi muzicile cântau, bucuria și însuflețirea a fost de nedescris.

La ora 1.30 s'a dat un dejun la palatul regal la care au luat parte membrii guvernului, foștii primminiștri, corpul diplomatic și atașaii militari.

S'a rostit discursuri de către primul ministru în numele guvernului țării. Dl Tache Ionescu a vorbit pentru cimentarea intereselor de acum veșnic legate între Grecia și România. M. S. Regele a mulțumit adânc mișcat, deasemenea și Diadohul Greciei care împreună cu principesa Elisabeta a fost foarte emoționat. La ora 4 s'a terminat dejunul.

SITUAȚIA.

Interne.

Criza de guvern.

Criza de guvern se poate considera deschisă. Generalul Averescu va trata o colaborare cu opoziția națională. Dacă aceste tratative nu vor reuși partidele din opoziția națională vor cere regelui răspunderea guvernării.

Dl Constantin Stere

în partidul țărănesc basarabean.

Organul partidului țărănesc din vechiul regat »Țara Nouă« aduce știrea, că între dl C. Stere ales deputat la Soroca în Basarabia cu o majoritate de 36000 voturi și între deputații țărăniști basarabeni a avut loc o lungă consfătuire. Dl Stere ar fi declarat, că va intra în partidul țărănesc basarabean, deodată cu mai mulți aderenți ai Dsale.

»Țara Nouă« scrie, că dl Stere a făcut o largă expunere asupra acuzelor ce i-se aduc ca germanofil aducând argumente și dovezi pentru respingerea lor. Dl Stere ar mai fi declarat, că e dușmănit de oligarhia română pentru convingerile sale democratice și, că luând cuvântul la cameră va produce documente care »să

Cronică locală.

Serbarea școlii normale.

Serata artistică și teatrală.

„Ultimul vlăstar“

dramă în 3 acte de N. Pandele.

Joi în 10 Martie elevii și elevele școlii normale din Blaj, vor juca — în cadrele unui bogat program de cântece corale, bucăți de orhestră, declamări și jocuri naționale — și emoționanta dramă a lui V. Pandele: „Ultimul vlăstar“.

Acțiunea se petrece în Munții apuseni în vara anului 1877. În casa părintelui Axente — un vrednic coboritor din familia Șoimanilor — e concert în scopul de-a ajuta armata română în ajunul războiului cu Turcii. Bucuria zilei o strică jandarmii unguri, cari vor să calce casa preotului spre a-i prinde feciorul, pe Augustin — rentors abia de o zi dela București unde se refugiase mai bine de 4 ani de teama temnițelor ungurești.

Augustin e gata să se rentorcă în București angajat fiind, ca locotenent în armata română, dar îl opăcește hotărârea de fier a tatălui său, rămas singur cu groaza, că i-se stinge neamul, după ce războaiele de mai înainte i-au secerat 7 feciori și 2 fete, lăsându-i numai pe Augustin: „Ultimul vlăstar“ din familia de 6 veacuri a Șoimanilor. — Dar după ce toate rugămintele bătrânului Axente rămân zadarnice și după ce chiar

și cinstea numelui Șoimanilor pretindea ca Augustin să se înroleze în armata română unde s'a angajat; nenorocitul părinte după grozave și sfâșietoare frământări sufletești spre a salva deoparte cinstea familiei, de altă parte spre a asigura trăinicia neamului Șoimanilor a cărei viță era în stingere — predă însuși pe fiul său în mâinile jandarmilor.

Moții la îndemnul lui Augustin, îl eliberează, dar intervine Axente și între Moții și jandarmii desperați se încinge o luptă grozavă. Augustin cade fulgerat de un glonte, iar bietul părinte de durere își perde mințile.

Acțiunea e foarte bogată, plină de scene duioase și de un dramatism zguduitor, întreaga drama ne reîmprospetează un capitol viu din suferințele noastre abia ațipite.

Concertul teologilor.

De multă vreme n'a mai pomenit Blajul un carnaval atât de vesel, cu atâta viață socială-culturală. Baluri, serate, serbări naționale, serbări școlare, teatru etc. s'au urmat în mici restimpuri, de credeai, că o să devină obositoare. Cu toate acestea sala de gimnastică a fost plină tixită în după amiaza de 27 Februarie a. c. când „Societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain“ a teologilor a dat un concert ori mai bine zis o reușită serată literară-muzicală întru amintirea episcopului martir Inocențiu Micu Klain.

Dragostea de care se bucură clericii în societatea Blajului, programul variat și bine ales a făcut, ca nimeni să nu lipsească dela

acest concert, care reînvie seria vestitelor concerte ale teologilor — principala atracție artistică a carnevalilor de pe vremuri.

Și așteptările publicului au fost deplin satisfăcute. Programul l-a deschis orchestra societății cântând cu multă viață — deși s'a dovedit cam mică pentru marea sală de gimnastică — marșul eroic alui I. Murășian „Turtucaia-Balcic“.

Prezidentul Societății dl Gheorghe Simu, teol. an. IV. într'o caldă cuvântare ocazională — ascultată cu viu interes — ne-a vrăjit înaintea ochilor chipurile luminoase ale marilor apostoli ai Blajului, episcopi și dascăli pe a căror urme datori suntem să mergem cu toții.

Și ca un răspuns la această chemare corul condus de dl Celestin Cherebețiu, teolog an. III. execută fermecătorul „Cântec de jertfă“ alui Bethoven.

Dl G. Marta, teolog an. II a interpretat bine poezia potrivit aleasă „Dorința“ de Goga. „Capricio Intermezzo de vals“ al dlui Cherebețiu, executat de orhestră, a plăcut mult și a fost bizat în aplause vii; dovadă, că dl Cherebețiu este nu numai un harnic conducător de cor și orhestră, ci și un talent compozitor de frumoase nădejdi.

Șchița „În urma războiului“ a dlui Tecșa, teolog an. III. e draguță; nu are însă destulă viață și putere în tablouri, poate din cauza stilului prea încărcat de propoziții lungi. Dl Marcu Bora, teolog anul I, a cântat la vioră cu multă fineță minunatul „Trăumerei“ de

potolească nervositatea acuzatorilor săi oligarhici.

Din consfătuirea avută nu se știe ce atitudine au luat deputații țărăniști basarabeni față de dl Stere.

Ultimele știri afirmă, că dl Constantin Stere va lua conducerea partidului țărănesc basarabean. In acest scop dl Const. Stere a avut o întrevedere cu dl Iuliu Maniu, președintele partidului național. Federația națională va sprijini validarea dlui Stere.

Alegerea dela Bocșa.

In locul vacant de deputat la Bocșa, în urma morții regretatului publicist bănățean Cassian R. Muntean, alegerea va avea loc la 20 Martie. Candidatul Federației este dl *Dr. Valeriu Branște* cunoscutul luptător național și fruntaș al partidului național. Cu totul sunt 7 candidați între cari dl *Dr. Aurel Vlad* ca independent și dl *Popovici—Tășcă* din partidul poporului.

Căsătoria prințului Carol.

M. S. Regina împreună cu A. A. L. L. Principele Moștenitor împreună cu Principesa moștenitoare a Greciei și cu Principesa Mărioara vor pleca Sâmbăta viitoare prin Constanța în Grecia în vederea căsătoriei prințului Carol care va avea loc la Atena între 10—15 Martie.

Principele George al Greciei și Augusta sa soție vor merge direct la Atena unde poporul grec se pregătește să facă o primire de un entusiasm ne mai pomenit Princoipsei noastre.

Regina Maria și Principesa Mărioara se vor opri o zi în insula Paros și numai a doua zi își vor face intrarea în Atena.

Principele Nicolae și Principesa Eli-

Schumann, acompaniat la harmoniu de prof. H. Heltmann. A fost aplaudat călduros. A urmat apoi corul: „La mijloc de codru des“ de C. Dumitrescu, executat bine și bizat cu aplause furtunoase. S'a distins vocea armonioasă și puternică a solistului G. Marta. „Marșul festiv“ de I. Murășanu a închis programul. — Sperăm, că concertul teologilor nu va mai lipsi în nici un carnaval și dorim tot așa succes, ca cel de acum.

Reprezentările „Trupei Ligei Culturale“.

Joi a sosit în Blaj „Trupa teatrală a Ligei Culturale“ sub conducerea dnei *Lucia Calomeri* și dl *Ion Armășescu* pentru a da câteva reprezentații teatrale și în Blaj pentru a putea gusta câteva seri de arândul clipe de o rară serbătoare artistică, cari ni-le-au procurat cu prisosință acești pioneri harnici și însuflețiți apostoli ai artei și cuvântului românesc.

Joi în 3 a. l. c. s'a jucat zguduitoarea dramă: „*Pentru Patrie*“ alui Henri Lavedan.

Vineri d. a. la ora 3 a avut loc un matineu școlar. S'a predat piesa: „*Cercetașul*“ din luptele dela Mărășești — a dnei Lucia Calomeri, directoara Trupeii.

Seara: „*Micul Haydn*“ alui E. Chechi. Sâmbăta în 5 a. l. c. se vor juca din nou: „*Cercetașul*“ și act IV și V din piesa istorică: „*Un domn pribeag*“ a dlui N. Iorga — cu subiect din trecutul nostru românesc.

In numărul proxim vom reveni mai amănunțit.

sabeta a Greciei pleacă Marți seara la Atena.

Căsătoria principelui Carol cu principesa Elena a Greciei se va celebra la Atena în ziua de 12 Martie. La 25 a. l. c. Augustii căsătoriți vor sosi la București.

Externe.

Conferența dela Londra.

Conferența dela Londra e hotărâtă să rezoalve radical și prompt problema turcească.

O comisiune internațională va fi instituită pentru a studia statisticele anterior făcute asupra populației Traciei orientale și a Smirnei.

Pentru a nu tergiversa însă prea mult lucrurile, Aliții cer, în prealabil, Greciei și Turciei să declare, că își iau obligațiunea de a se supune, fără discuție, hotărârilor luate de această comisiune.

Ultimele știri telegrafice dela conferența din Londra sunt grave. Germania nu înțelege să se conformeze condițiilor de pace și alianții par mai hotărâți ca ori când să le impună chiar cu forța, împlinirea acestor condițiuni.

Mareșalul Foch a primit chiar ordin să stea la dispoziția conferenței — ceea ce înseamnă, că nu sunt excluse mișcări militare aliate pentru ocuparea de noi teritorii germane.

Contra propunerile Germaniei.

Marți, Simons, delegatul Germaniei a cetit contra propunerile Germaniei. Germania oferă 50 miliarde mărci în aur despăgubiri pretinzând că a vărsat deja 20 miliarde. Germania achită în plus deci 30 miliarde. Aceasta însă numai printr'un împrumut internațional și cu acord financiar după 5 ani. Lloyd George, primul ministru englez a declarat, că propunerile Germaniei nu merită nici o atenție, nici discuție, nefiind serioase.

Conferența dela Londra va lua în discuție desarmarea Germaniei numai după tranșarea chestiunii despăgubirilor. Aliții sunt de perfect acord în toate chestiunile ce se discută.

Polonia și România.

A sosit în capitală, prințul Sapiha ministrul de externe al Poioniei. Se știe, că în urma acordului încheiat între Franța și Polonia cercurile aliate au găsit absolut necesară alianța polonă-română.

In acest scop chiar a venit ministrul de externe polon în România.

In sferele diplomatice predomină părerea, că alianța dintre noi și Polonia va fi în curând fapt îndeplinit.

Rusia sovietică și România.

Cicerin, comisarul externelor din Rusia a intervenit pe lângă guvernul român ca tratativele de pace să înceapă cât mai curând.

Se crede, că tratativele nu vor putea începe decât la sfârșitul lunii Martie.

Sovietele pregătesc o nouă ofensivă.

Correspondentul ziarului „National Tidende“ din Viena declară, că cu toate

desmințirile, guvernul Sovietelor pregătește o mare ofensivă pentru primăvară și va fi dirijată în acelaș timp pe frontul polon și frontul român cu scopul de a împedea Polonia și România să se ajute între ele.

Se asigură, că principale atacuri se vor da pe granița Basarabiei. Se știe în Rusia, că efectivele române au crescut mult de 6 luni, dar guvernul Sovietelor contează pe propaganda bolșevică spre a desorganiza armata română.

Internaționala a IV-a.

Cu mare solemnitate s'a deschis la Viena conferența social-democraților din toată lumea. Din partea României sunt de față dnii *Grigorovici* și *Pistiner* fruntași ai socialiștilor-democrați.

Se discută cu mult entusiasm primul punct la ordinea zilei: „*Internaționala roșie trebuie distrusă!*“ Enumerarea motivelor contra internaționalei a III-a continuă. Vom aduce amănunte în numărul viitor.

Spre organizare.

In zilele aceste am primit o scrisoare oficioasă din partea Direcțiunei Caminului ucnicilor de meserii înființat în Cluj, strada Mănăstur Nr. 76. care vestește, că acolo se primesc băieții români pentru meserii și se întrețin cu vipt, cvartir, încălzit, spălat etc. Trebuie însă ca băieții să aducă cu sine albături și haine de pat. Se recere, ca băieții să aibă etatea minimul 13—14 ani și baremi 4 cl. primare. Băieții vor fi plasați la diferite meserii în oraș. Să fie indemnati cât mai mulți băieți să se însinue la acel Camin.

Idea fericită a avut statul român când a înființat aceasta instituțiune în Cluj strada Mănăstur Nr. 76.

E datorința fiecărui Român bun să indemnne și să direcționeze pe cât mai mulți băieți să se însinue la acel Camin și a îmbrătoșa meseriile. Cu deosebire preoții și învățătorii au aceasta datorință, ca conducătorii morali ai orașelor și satelor și peste tot a societății.

E lucru știut, că nouă Românilor ne lipsește în mare parte clasa de mijloc, clasa meseriașilor și a industriașilor. Suntem popor agricultor și meseriași și industriași avem abia ici-colea. Un prejudiciu erezit dela străbunii noștri Romani împedea formarea clasei de mijloc. Străbunii noștri aveau sclavi, aceia deprindea tot felul de meserii, iară Romanii se cuprindeau cu agricultura, ca ocupațiune mai nobilă, iară meseriile fiind deprinse de sclavi, erau desprețuite. — A sosit însă timpul, ca poporul român sa desbrace acest prejudiciu și să îmbrățișeze meseriile și industria, cari aduc bogăția.

Economia e frumoasă, e igienică, că economul petrece cea mai mare parte a anutimpului în câmp, în natură, în baia de aer și de lumină, care este foarte priincioasă sănătății.

Dară este și foarte problematică.

Economul investeste în pământ pe lângă un capital mare de trudă, și un capital mare de sămânță și trebuie să aștepte după roade la grâu 10—12 luni, la cucuruz 6—7 luni.

Apoi la cât risic este expus. Inghetul și căldura prea mare, ploaia prea multă și seceta îndelungată, viforul și ghiață-grindină, șoarecii și viermii și paserile ceriului, vitele și oamenii răi, îi compromit în parte mare recolta.

Iară până când economul aşteaptă adese cu inima strânsă de grija umblării timpului, cu inima îngheţată privind la norii negri ameninţători, până atunci meseriaşul în tihnă şi la adăpost de vifor îşi vede de lucrarea sa şi încasează roada ostenelelor sale îndată ce a săvârşit lucrul şi lucrând cu hărnicie şi trăind cu trezie şi cruţare în scurtă vreme ajunge la bunăstare.

Dacă într'un oraş întrebăm ale cui sunt casele cele mai frumoase, aflăm, că cele mai multe sunt în mâinile meseriaşilor şi industriaşilor.

Să servească, ca îndemn Românilor această împrejurare, ca să îmbrăţişeze meseriile.

Până când noi Românii nu vom avea formată clasa de mijloc, să ştim, că nu avem edificiul social complet.

Noi avem poporul agricultor şi avem intelectualii, cum am zice avem fundamentul edificiului şi avem acoperişul, ne lipsesc însă părţile.

Noi dăm banul nostru în cea mai mare parte tot străinilor, căci străinii având meseriile, noi pe cele de lipsă ale îmbrăcăminteii din creştet până în tălpi pe toate dăm banul nostru scump, sudoarea noastră străinului. Prin urmare noi suntem un popor sărac şi vom fi până atunci, până când nu ne vom forma clasa de mijloc, clasa meseriaşilor şi a industriaşilor!

Să salutăm cu toată dragostea noastră înfiinţarea acestui cămin din partea statului ca o instituţiune menită a umplea un gol foarte simţit în viaţa noastră economică de stat.

Ar fi de dorit, ca atari căminuri să se ridice în toate oraşele noastre mai mari, ca din toate ţinuturile să se aplice băieţii la meserii acolo în apropiere.

Iară intru cât din vitregitatea împrejurărilor în cari am trăit, mare parte din băieţii nu au cele 4 cl. primare poftite, aş fi de părerea, să se deschidă câte un curs pregătitor pe lângă fiecare cămin şi să se primească băieţii şi neavând cele 4 clase primare, şi să se pregătească în cursul acela cu cunoştinţele de lipsă şi apoi să fie plasaţi la măiestrii, având după aceea de cercetat şcoala de meserii.

Va veni timpul, când poporul nostru se va convinge de adevărul, că meseriile sunt plug de aur şi atunci vom trimite la meserii băieţii nu cu câte 4 clase primare, şi cu clase liceale şi vom face şi noi, ca germanii, selecţionare în clasele liceale inferioare, trimitând la meserii şi la industrie pe cei mai puţin apţi pentru studiu din lipsa de talent sau voia spre studiu, şi lăsând să treacă pe clasele superioare numai adevăratele talente, pe tinerii destinaţi a deveni oameni superiori.

Ioan Sonea,
protopop.

„PATRIA“

Adunarea generală din 27 Februarie 1921.

Ecilibrul forţelor economice stabilit în decursul vremilor a fost complet zdrobit de cataclismul ce s'a deslăntit asupra omenimei şi care a ţinut aproape cinci ani. — Sdruncinarea a fost atât de puternică, că suntem de parte încă de aceea fericită normalizare ce o dorşte toată lumea. — Să ivesc zilnic atâtea chestiuni a căror soluţionare nu se mai pot face pe temeiul vechilor cunoştinţe. — Chestiunile financiare, industriale şi comerciale sunt atât de multiple şi complexe azi încât fără cunoştinţe temeinice practice şi teoretice nu pot fi nici studiate de cum soluţionate. — Şi ce este mai grav evenimentele economice să succedă cu o repeziune virtiginosă, şi limpezirea lor trebuie făcută ţinând pas cu mersul vremii altcum ajungi sub dărâmurile propriului

tău edificiu. — Toţi simt nesiguranţa zilei de mâine şi fiecare vrea să-şi ea azi maximul de beneficiu fără se ţie cont de norme şi convenţii. — Afacerile au devenit o adevărată furie şi au creat atâtea întreprinderi cum n'au mai fost niciodată.

Băncile noastre cu capitalurile vechi nu mai pot face faţa cererei şi ofertei şi astfel au fost nevoite să-şi mărească capitalul sau să se adune mai multe la un loc, ca cu puteri unite să-şi susţină terenul ce începea să fugă de sub picioare.

Evenimentele ce se precipită au îndemnat cele 4 societăţi ale Blajului să fusioneze în adunarea generală extraordinară din 1 Noem. 1920, în care capitalul social s'a ridicat la 3 milioane Lei.

Astfel sub firma de „Patria“ bancă pentru credit comerţ şi industrie s.a. au făcut fuziune soc. pe acţiuni „Patria“, societ. com. „Consumul“ şi „Plugarul“ şi soc. industrială „Vulcanul“.

Cu finea anului s'a făcut un nou inventar. Preţuirea din inventar e în marginile cele mai restrânse. Aşa de exemplu mărfurile din magazin sunt luate în preţul lor de cumpărare ab gara de expediţie. Investiţiile, cari au fost preţuite din partea experţilor în 1,050,000 lei, figurează în bilanţ cu suma de 650,000 lei, iar magazinul cu scânduri şi lemne de foc, se cifrează cu 449,000 lei. Din efecte s'a amortizat întreg imprumul de războiu cu 6%, iar efecte nouă s'au subscris singur la Banca centrală acţiunile emisiunii din urmă. Escomptul a crescut cu 250,000 lei escomptând în decursul anului 335 cambii în valoare de 1,139,640 lei pe când în anul precedent s'a escomptat 720,000 coroane în 108 cambii.

Depunerile se prezintă cu cifra de 4,000,000 lei faţă de 5,000,000 coroane ale anului precedent.

Circulaţia întregă s'a ridicat la 49 mil. 206,71281 lei. Profitul curat este de 323,73949 lei. Cuponul se plăteşte cu 40 lei.

În fruntea noii instituţii stau doi directori: dl I. B. Hodoş în afacerile finanţare şi dl V. Muntean în afacerile industriale şi comerciale.

În adunarea generală din 27 Februar s'a ales pe un period de 3 ani colegiul de censoredin 7 inşi şi anume: Dr. Ambrosiu Cheţian, Aug. Caliani, Tr. German, Valer Suciu, Dr. Tr. Denghel, Fl. C. Domşa şi A. Oţoiu.

Organisaţia nouă a Societăţilor fuzionate precum şi oamenii angajaţi în jurul ei ne îndreptăţeşte la cele mai frumoase speranţe.

Teatrul Naţional din Bucureşti pentru Blaj.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A TEATRELOR.
CABINETUL DIRECTORULUI GENERAL.

D-lui Alexandru Lupeanu,
profesor, fost deputat.

Bucureşti 24 Februar 1921.

Stimate Domnule!

Cu cea mai mare bucurie îmi fac datoria de-a înzestra Blajul cu unele decoruri şi obiecte de scenă.

Trimiteti, rogu-Vă, pe cineva să-le ridice, pela sfârşitul luni Martie.

Al Dv.

Victor Eftimiu.

Această scrisoare grăieşte deajuns. Blajul, unde s'a dat cea dintâi reprezentaţie de teatru românesc din Ardeal cu o piesă originală de Timotei Cipariu pela 1832, nu avea până acum

o scenă înzestrată după exigenţele unui centru cultural de talia Blajului, acum prin bunăvoinţa înţelegătoare a D-lui Victor Eftimiu, Directorul General al teatrelor, va avea celea mai necesare decoruri de scenă, atât pentru reprezentaţiile de şcoală, cât şi pentru turneurile artiştilor de profesie.

Tălmăcim şi pe această cale D-lui Victor Eftimiu recunoştinţa atâtor instituţii de cultură din Blaj, cât şi a întregului public dornic de manifestaţii culturale-artistice.

Informaţiuni.

— Dar pentru masa studenţilor. Dl Ilie Martin, arendator în Bucerdoa a dăruit în amintirea fiului său Ilie, fost elev la liceul de băieţi din loc, suma de Lei 500 pentru masa studenţilor.

Direcţiunea liceului exprimă mulţumită.

— Se aduce la cunoştinţă D-lor Industriaşi din cuprinsul Judeţelor Sibiiu, Făgăraş şi Alba de jos, că pentru orice material pe care voesc a-l obţine dela Soc. „Refacerea Industrială“, au a se adresa mai întâi Inspectoratului XX Industrial din Sibiiu, pentru a obţine viza, fără de care nu vor putea obţine acele materiale pe cari eventual ar dori să-le ceară.

Ca urmare la instrucţiunile relative la aplicarea Inaltului Decret Regal Nr. 2447/1920, se aduce la cunoştinţa generală, că şi închirierile (arendările de bunuri industriale) intră în prevederile acestui Inalt Decret Regal. Iasp. Industrial ing. S. Crăciunaş.

— Elevii dela liceul „Regele Ferdinand“ vor aranja o Petrecere şi Producţiune teatrală ce se va ţinea Sâmbătă în 12 Martie st. n. (Lăsatul săcului) în Reduta oraşenească din Turda. Inceputul seara la orele 7 şi 1/2. Preţul de intrare: Loc I. 10 Lei, Loc II. 8 Lei, Loc III. 6 Lei. Stal şi Galerie 5 Lei. Loja de jos 80 Lei. Loja de sus 60 Lei. Bilete de intrare se pot căpăta la Drogueria D-lui Ioan Murgău, tot acolo se pot prenota biletele pentru loje, cel puţin cu o săptămână înainte de petrecere. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea elevilor bolnavi, săraci şi pentru fondul lor de excursii.

— Mulţumită. La petrecerea tinerilor mes. şi com. rom. din Blaj au suprasolvit următorii Domni: Bărbat Nechifor 100 lei. Tr. Novac şi Löb I. câte 70 lei. Dr. Bian 60 lei. Maria Puia 35 lei. Ferdin. Kampf, I. Heinrich, Ioan Blaga, S. Handrea, Zima, A. Iencşel, V. Oltean câte 30 lei. Dr. Măcelar 25 lei. Emil Oltean, Dna Schmet, Moldovan A., Ştefan Puia, Tr. German, Adr. Nyergeş, Eresei I., Şt. Nyergeş câte 20 lei. Şt. Dragoş, I. Hermency, Székely A., fam. Cisteian, Eisikovics D., Pataki György, C. Schram, Blum, Costea Ioan, E. Hopârtean, Trifan, Vas. Moldovan, S. Băcilă, Miron Roşu, D. Mărcuţ, Berthold, Aug. Gruţa, Veselyi P. câte 10 lei.

Incaso total a fost de Lei:	4885—
Spese lei	2344—
Timbru de asistenţă lei	48850
	283250
Venit lei	205250

care s'a vărsat la fondul halei de vânzare pentru Societatea mes. şi com. rom. din Blaj.

Să aduce mulţumită tuturor sprijinitorilor şi donatorilor.

V. Muntean, casier.

Redactor responsabil: Vasiliu Suciu.